

COVID-19 Pandemisinde Gebe Hastaya Yaklaşım

Deniz DİRİK¹, Onur KARAARSLAN²

Giriş

Yeni koronavirüs (COVID-19) hastalığının neden olduğu pnömoni türü oldukça bulaşıcı bir hastalıktır ve devam eden salgın WHO tarafından küresel pandemi olarak kabul edilmiştir (1). Yapılan çoğu araştırma genel popülasyonu ele aldığı için ve kısıtlı sayıdaki gebe vaka sunumları nedeniyle COVID-19 pnömonisinin klinik özellikleri ve vertikal bulaşma potansiyeli bilinmemektedir. Gebe hastalarda immün sistemin remodülasyona uğraması nedeniyle COVID-19'dan korunma, teşhis ve tedavi önem kazanmaktadır. Bu bölümde gebelik ve doğum sırasında COVID-19 ile ilgili konular ele alınacaktır.

Korunma

Virüse teması azaltmak için gebe kadınlar da gebe olmayan kişiler gibi sosyal izolasyon, el hijyeni, yüzeylerin dezenfeksiyonu, maske kullanımı gibi aynı korunma tavsiyelerine uymalıdır. Epidemiyolojik temas öyküsü olan kadınlar izlenmelidir. Pediyatrik yaş grubunda COVID-19 ile ilgili ciddi vakalar bildirilmesine rağmen, bu yaş grubunda genellikle hafif ve asemptomatik seyrettiği için çocuklu gebe kadınlar dikkatli olmalıdır. COVID-19'un asemptomatik veya inkübasyon süresi içinde olan asemptomatik çocuk bireylerden bulaşma olasılığı olduğundan çocuklu

gebe kadınlar kendi çocuklarından kaynaklı virüs yüküne maruz kalabilir. Bu nedenle çocukların virüs maruziyetinden korunması da önem kazanmaktadır. Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri, çocukların diğer hanelerden çocuklarla oyun oynamalarını, dışarıda oynarken diğer hanelerden gelen insanlardan yaklaşık 6 metre uzakta kalmalarını ve sosyal mesafe tedbirlerinin sürdürülmesinin zor olduğu kamusal ortamlarda maske kullanmalarını önermektedir (2-4).

Gebe sağlık çalışanlarının virüs maruziyeti açısından kaygıları daha fazladır. Bu nedenle işlerine devam kısıtlaması yapılmaktadır. Ancak bu konuda standart bir prosedür yoktur. Sağlık hizmetleri dışındaki mesleklerdeki gebe çalışanlar, doğum yapana kadar çalışmaya devam edebilirler. Bu gebelerin virüse maruz kalma riskini azaltmak için alınacak önlemler fetusun peripartum enfekte olma riskini azaltacağı düşünülmektedir. Gebe hastaların komorbiditeleri ve çalışma ortamlarındaki risk düzeyleri, tıbbi izin taleplerine cevabı belirlemelidir (5).

Klinik Bulgular

Tüm gebe kadınlar, özellikle de teyit edilen bir vaka veya şüpheli kişilerle yakın temas halinde olmaları durumunda, COVID-19 semptom ve bulgularının gelişimi açısından izlenmelidir. Gebe kadınlarda yapılan 33 çalışmayı inceleyen 356

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum AD, drdenizturgut@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum AD, onurkaraarslan62@gmail.com

Kaynaklar

- Zhu N, Zhang D, Wang W, Li X, Yang B, Song J, et al. A novel coronavirus from patients with pneumonia in China, 2019. *New England Journal of Medicine*. 2020.
- Dutta M. COVID-19 and Impact of School Closures on the Children of the United States; a Point of View with an Empirical Analysis.
- He X, Lau EHY, Wu P, Deng X, Wang J, Hao X, et al. Temporal dynamics in viral shedding and transmissibility of COVID-19. *Nat Med*. 2020;26(5):672-5.
- Yu P, Zhu J, Zhang Z, Han Y. A Familial Cluster of Infection Associated With the 2019 Novel Coronavirus Indicating Possible Person-to-Person Transmission During the Incubation Period. *J Infect Dis*. 2020;221(11):1757-61.
- Obstetricians ACo, Gynecologists. COVID-19 FAQs for obstetrician-gynecologists, obstetrics. Accessed March; 2020.
- Elshafeey F, Magdi R, Hindi N, Elshebiny M, Farag N, Mahdy S, et al. A systematic scoping review of COVID-19 during pregnancy and childbirth. *Int J Gynaecol Obstet*. 2020.
- Wu Z, McGoogan JM. Characteristics of and Important Lessons From the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Outbreak in China: Summary of a Report of 72 314 Cases From the Chinese Center for Disease Control and Prevention. *Jama*. 2020.
- Di Mascio D, Khalil A, Saccone G, Rizzo G, Buca D, Liberati M, et al. Outcome of Coronavirus spectrum infections (SARS, MERS, COVID 1 -19) during pregnancy: a systematic review and meta-analysis. *Am J Obstet Gynecol MFM*. 2020:100107.
- Breslin N, Baptiste C, Gyamfi-Bannerman C, Miller R, Martinez R, Bernstein K, et al. COVID-19 infection among asymptomatic and symptomatic pregnant women: Two weeks of confirmed presentations to an affiliated pair of New York City hospitals. *Am J Obstet Gynecol MFM*. 2020:100118.
- Mullins E, Evans D, Viner RM, O'Brien P, Morris E. Coronavirus in pregnancy and delivery: rapid review. *Ultrasound Obstet Gynecol*. 2020;55(5):586-92.
- Hantoushzadeh S, Shamshirsaz AA, Aleyasin A, Seferovic MD, Aski SK, Arian SE, et al. Maternal Death Due to COVID-19 Disease. *Am J Obstet Gynecol*. 2020.
- Juan J, Gil MM, Rong Z, Zhang Y, Yang H, Poon LC. Effects of coronavirus disease 2019 (COVID-19) on maternal, perinatal and neonatal outcomes: a systematic review. *Ultrasound Obstet Gynecol*. 2020.
- Chen H, Guo J, Wang C, Luo F, Yu X, Zhang W, et al. Clinical characteristics and intrauterine vertical transmission potential of COVID-19 infection in nine pregnant women: a retrospective review of medical records. *Lancet*. 2020;395(10226):809-15.
- Yan J, Guo J, Fan C, Juan J, Yu X, Li J, et al. Coronavirus disease 2019 (COVID-19) in pregnant women: A report based on 116 cases. *Am J Obstet Gynecol*. 2020.
- Wang W, Xu Y, Gao R, Lu R, Han K, Wu G, et al. Detection of SARS-CoV-2 in Different Types of Clinical Specimens. *Jama*. 2020;323(18):1843-4.
- Alzamora MC, Paredes T, Caceres D, Webb CM, Valdez LM, La Rosa M. Severe COVID-19 during Pregnancy and Possible Vertical Transmission. *Am J Perinatol*. 2020.
- Zeng H, Xu C, Fan J, Tang Y, Deng Q, Zhang W, et al. Antibodies in Infants Born to Mothers With COVID-19 Pneumonia. *Jama*. 2020;323(18):1848-9.
- <http://www.rcog.org.uk/coronavirus-pregnancy> [Internet]. 2020.
- T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. COVID-19 Rehberi. <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasici-hastaliklar/2019-n-cov.html> (11-03-2020)
- McIntosh K. Coronavirus disease 2019 (COVID-19). In:UpToDate Hirsch CH, Bloom H (ed), UpToDate 2020.
- Wong SF, Chow KM, Leung TN, et al. Pregnancy and perinatal outcomes of women with severe acute respiratory syndrome. *Am J Obstet Gynecol*. 2004;191:292-297.
- World Health Organisation Coronavirus disease (COVID-19) outbreak situation. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> (20-03-2020).
- Giulio Cavalli, Giacomo De Luca, Corrado Campochiaro, et al. Interleukin-1 blockade with high-dose anakinra in patients with COVID-19, acute respiratory distress syndrome, and hyperinflammation: a retrospective cohort study May 7, 2020 [https://doi.org/10.1016/S2665-9913\(20\)30127-2](https://doi.org/10.1016/S2665-9913(20)30127-2).
- Mandeep R Mehra, Sapan S Desai, Frank Ruschitzka, Amit N Patel Hydroxychloroquine or chloroquine with or without a macrolide for treatment of COVID-19: a multinational registry analysis May 22, 2020 [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)31180-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)31180-6).
- <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasici-hastaliklar/2019-n-cov.html>.
- Zhu H, Wang L, Fang C, et al. Clinical analysis of 10 neonates born to mothers with 2019-nCoV pneumonia. *Transl Pediatr* 2020.